

University of Gothenburg
School of Business, Economics and Law
Magisteruppsats inom redovisning
Vårterminen 2020

IFRS 16 effekter på utvalda nyckeltal

En studie på leasingintensiva bolag i Europas tre största ekonomier

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Författare

Beatrice Skoogh
Eric Nohlgren

Handledare

Maria Blomkvist

Förord

Vi vill tacka vår handledare Marita Blomkvist för vägledning och den konstruktiva feedback vi fått under uppsatsens gång. Vi vill också tacka medlemmarna i vår seminariegrupp för deras värdefulla synpunkter.

Göteborg, 29 Maj 2020

Eric Nohlgren

Beatrice Skoogh

Definitioner och förkortningar

IFRS - International Financial Reporting Standards: Internationell redovisningsstandard som utlämnas av IASB

IASB - International Accounting Standards Board: Normgivare som upprättar redovisningsstandarder.

IAS - International Accounting Standards: Äldre redovisningsstandarder utgivna av IASC som fortfarande appliceras där IFRS ej har regleringar

ROA – Return on Assets: Räntabilitet på Totalt kapital

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Magisteruppsats, VT 20

Författare: Eric Nohlgren och Beatrice Skoogh **Handledare:** Marita Blomkvist

Titel: IFRS 16 effekter på utvalda nyckeltal - En studie på leasingintensiva bolag i Europas tre största ekonomier

Bakgrund och problemdiskussion: I januari 2016 presenterade IASB en ny redovisningsstandard för leasing, IFRS 16. Från 1 januari 2019 är standarden obligatorisk för noterade bolag som kommer innebära en omfördelning i balans och resultatrapporter hos bolagen. För att förutse effekten av IFRS 16 har studier gjorts med kapitaliseringar av de operationella leasingavtalen. Vid genomförandet av denna studie har de första årsredovisningarna med IFRS 16 som obligatorisk standard publicerats. Denna studie undersöker effekterna på utvalda nyckeltal (skuldsättningsgrad, skuldkvot och ROA) innan och efter implementering av IFRS 16.

Syfte: Syftet med denna studie är att undersöka och jämföra hur implementeringen av IFRS 16 har påverkat utvalda nyckeltal i bolag som är noterade och som anses vara leasingintensiva i de tre största ekonomierna i Europa.

Metod: Denna studie är av kvantitativ karaktär. Data som samlats in har hämtats från databasen S&P Capital IQ. Utifrån data har nyckeltal/variabler räknats ut för att sedan genomföra t-test och wilcoxontest för att jämföra nyckeltalen för år 2017 och 2019.

Resultat och slutsats: Resultatet i denna studie visar att det finns en signifikant skillnad före och efter införandet av IFRS 16 där leasingintensiva bolag i Frankrike, Tyskland och Storbritannien kommer visa på förändrade nyckeltal. Tillgångar, skulder och skuldsättningsgraden kommer markant att öka, medan ROA minskar. Studien visar också att tidigare kapitaliseringsmodeller har fungerat väl för att estimerat utfallet av IFRS 16.

Förslag till vidare forskning: Undersöka effekten av hur leasingavtal förändrats i olika branscher efter implementering av IFRS 16 och följaktligen om leasingavtal minskat, samt undersöka år 2020 årsredovisningar.

Nyckelord: IFRS 16 – Nyckeltal – Leasing

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
<i>1.1 Bakgrund</i>	1
<i>1.2 Problemdiskussion</i>	2
<i>1.3 Frågeställning & syfte</i>	4
2. Referensram	5
2.1 IAS 17	5
2.2 IFRS 16	5
2.3 IFRS 16 effekter på nyckeltal	6
2.4 Hypotesformulering	9
2.4.1 Hypotes för balansnyckeltal	10
2.4.2 Hypotes för lönsamhetsnyckeltal	10
3. Metod	12
3.1 Val av företag	12
3.1.1 Bortfall	13
3.2 Forskningsdesign	14
3.2.1 Analyserade nyckeltal	15
3.2.2 Balansnyckeltal	16
3.2.3 Lönsamhetsnyckeltal	16
3.3 Metodkritik	17
4. Presentation av resultat och analys	18
4.1 Utvalda nyckeltal	20
4.2 Wilcoxontest och T-test	22
5. Slutsatser	24
5.1 Förslag till vidare forskning	25
6. Litteraturförteckning	26

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Redovisningsstandarden IFRS 16 är både efterlängtd och kritiserad. Att redovisning av leasingkontrakt blivit en stor omdebatterad fråga råder det ingen tvekan om (KPMG, 2016). Leasing har under de senaste åren förändrats och blivit ett allt vanligare sätt för företag att finansiera sina tillgångar. Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) bekräftar i sin studie att leasingen generellt i Europa har ökat avsevärt som finansieringsmetod och är en viktig produkt för den europeiska marknaden. Leasing används idag av de flesta sektorerna där det kan handla om finansiering av alltifrån datorer till fastigheter eller industrimaskiner. Bara under år 2016 leasade företag tillgångar för 3,3 biljoner dollar, där hela 85 % av dessa redovisades som operationella leasingavtal (Hoogervorst, 2016). Leasing har en bidragande effekt på den europeiska ekonomin som hjälper företag att finansiera sina investeringsbehov. Tyskland, Storbritannien och Frankrike är de tre största ekonomierna i Europa som också är de länder som tenderar att använda leasing i störst utsträckning på leasingmarknaden över Europa (Leaseurope, 2016)

International Financial Reporting Standards (IFRS) är det globala redovisningsregelverk som syftar till att öka kvalitén vid redovisning av de finansiella rapporterna. Noterade bolag inom EU måste tillämpa detta regelverk. IFRS regleras av International Accounting Standards Board (IASB), denna institution beslutade under år 2016 att en ny leasingstandard skulle införas, nämligen IFRS 16. Standarden skulle ersätta den tidigare standarden IAS 17 och från och med 1 januari 2019 har den nya standarden blivit obligatorisk för noterade företag och är en del IFRS-systemet (FAR, 2018).

Introducering av IFRS 16 väntas innebära en stor förändring främst för leasetagaren vid redovisningen av leasingavtal. Vid IAS 17 har det funnits möjlighet att redovisa leasingavtal på två olika sätt, finansiellt eller operationellt. De finansiella leasingavtalen redovisades i bolagens balansräkningar medan de operationella endast behövde redovisas i noter i de finansiella rapporterna. Vid införandet av den nya standarden IFRS 16 behövde alla bolag som följer IFRS regelverk tillämpa och redovisa leasade tillgångar och leasingkulder i balansräkningen (FAR, 2018). Konsensus blev att det inte längre gick att skilja mellan operationella och finansiella leasingavtal, utan nu redovisas alla leasingtransaktioner som

finansiella. Undantag finns dock för tillgångar av mindre värde och som leasas under en kortare period, dessa ska istället kostnadsföras direkt (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018).

En illustration som Balans (2016) tar upp är att butikskedjor kan ha tusentals hyreskontrakt som sträcker sig över en 10 årsperiod som nu i samband med IFRS 16 ska tas upp i balansräkning, därmed ökar tillgångar och skulder. Detta visar på att en stor förändring kommer ske i redovisningen. Vidare gäller att ju lägre redovisat värde på tillgångar och skulder hos företag desto bättre bild visar de finansiella nyckeltalen (Marton, Pettersson & Lundqvist, 2018).

Beattie et al. (1998) och Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) har båda gjort studier på hur företag förväntas påverkas av den nya standarden. Båda studierna pekar på att branscher som är leasingintensiva kommer att påverkas mest av IFRS 16, där detaljhandeln, hotell och transport pekats ut som de mest leasingintensiva branscherna. Effekten av den nya standarden förväntas vara större i vissa branscher, det kan utifrån olika rapporter argumenteras för vilka branscher som är leasingintensiva eller inte. I denna rapporten utgår vi ifrån Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) studie, där vi undersöker branscherna detaljhandeln, hotell, transport och kommersiell service.

1.2 Problemdiskussion

Mot den gamla leasingstandard IAS 17 fanns det mycket kritik. Detta då företag kunde välja mellan två olika sätt att redovisa sina leasingavtal som gjorde att jämförbarheten mellan företagen blev lidande. IFRS-regelverk arbetar för att rapporterna ska bli så jämförbara som möjligt och förse intressenter med relevant information, vilket således ledde till att IAS 17 standard byttes ut (Taylor, 2011). Utifrån IAS 17 riktades också kritik mot den bristande informationen som kommuniceras i årsredovisningar vid operativa leasingavtal. Marton et al. (2018) menar att leasingstandard har diskuterats i årtal och att viss leasing gömdes från balansrapporterna. Vid implementering av den nya standarden IFRS 16 menar dock Giner & Pardo (2018) att det blir svårt att inte ta upp leasingkontrakten i balansräkningarna. Det är konstaterat att en omfördelning i både balansrapporter och resultatrapporter vid redovisningen kommer ske (IFRS, 2016).

Den förändring redovisningsstandarden för med sig förväntas ha en stor effekt på bolagens finansiella rapporter då tillgångar och skulder kommer att öka. I tidigare forskning inom ämnet har en kapitalisering av operationella leasingavtal gjorts för att undersöka hur standarden kan tänkas påverka företags finansiella rapporter och nyckeltal exempelvis (Beattie et al. 1998; Morales-Díaz & Zamora-Ramírez 2018; Wong & Joshi, 2015; Öztürk & Serçemeli, 2016). Majoriteten av undersökningarna har utgått från en kapitaliseringsmodell utformad av Imhoff, Lipe & Wright (1991), där man tagit hänsyn till de operationella leasingavtalen och kapitaliserat kostnaden utifrån olika antaganden. Detta för att dra slutsatser om vilka effekterna blir och för att simulera ett framtida scenario av införandet av IFRS 16. Det gör att tidigare rapporter har fått ta hänsyn till diskonteringsränta och avskrivningar för att få ett resultat som liknar verkligheten. Problemet är att flera av studierna valt att modifiera Imhoff et al. (1991) modell och således använt sig av olika diskonteringsräntor och avskrivningar, vilket visat på olika slutliga resultat.

Dessutom undersöker tidigare studier olika delar av världen, exempelvis undersöker Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) hela Europa medans Beattie et al. (2006) endast undersöker den brittiska marknaden. Denna studie kommer utgå ifrån noterade bolag i de tre största ekonomierna i Europa, det vill säga Tyskland, Frankrike och Storbritannien (Ekonomifakta, 2020) eftersom vi inte funnit några tidigare studier gjorda på dessa tre ekonomier samt att dessa ekonomier tenderar vara stora på leasingmarknaden (Leaseurope, 2016).

De nyckeltal och indikatorer som således bygger på de finansiella rapporterna kommer troligtvis också att förändras i olika riktningar. Nyckeltal kommer i stora drag försämrats vid implementeringen av IFRS 16 (Balans, 2016). Ett flertal studier har visat att nyckeltal som skuldsättningsgrad, skuldkvot och avkastning på total kapital är de mest troligt påverkade nyckeltalen hos företag (Durocher, 2008; Giner & Pardo, 2018; Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Wong & Joshi, 2015). Denna studie kommer därför undersöka nyckeltalen skuldkvot, skuldsättningsgrad och avkastning på totalt kapital.

Sammanfattningsvis har tidigare studier utgått från olika antaganden där exempelvis Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) & Wong & Joshi (2015) studier skiljer sig åt. Skillnaderna i förväntat resultat och att IFRS 16 blivit obligatoriskt gör därmed att det finns en forskningslucka att fylla inom detta område. Dessutom är studierna inte gjorda utifrån årsredovisningar för år 2019 i samband med att IFRS 16 blev obligatorisk. Som ett bidrag till

denna linje av forskning finns intresse att undersöka hur det verkliga utfallet i praktiken blev och jämföra mot tidigare studier som försökt förutse resultatet för hur standarden har påverkat utvalda nyckeltal för år 2019. Detta är en aktuell händelse som är relevant för både analytiker, intressenter och praktiker. Därför ämnar denna studie att undersöka och diskutera hur utvalda nyckeltal påverkats samt om resultatet skiljt sig från tidigare författare och hur verkligheten egentligen ser ut.

1.3 Frågeställning & syfte

Syftet med denna studie är att undersöka och jämföra om utvalda nyckeltal har förändrats efter att IFRS 16 blivit obligatorisk på bolag som är noterade och som anses vara leasingintensiva i de tre största ekonomierna i Europa.

- Hur har nyckeltalen förändrats utifrån 2019 årsredovisningar till följd av det obligatoriska införandet av IFRS 16 och hur skiljer sig det verkliga resultatet mot tidigare studier?

2. Referensram

2.1 IAS 17

Innan år 2019 inleddes redovisade noterade bolag enligt standarden IAS 17 som IASC verkställde år 1994. Ett flertal forskare har kritiserat den tidigare standarden (Reither, 1998; Beattie, Goodacre & Thomson, 2006) argumenterade för att alla leasingtillgångar inte redovisas i balansräkningen vilket i sin tur ledde till en försämrad jämförbarhet mellan företagen. Som tidigare nämnts, delades leasingen upp i två olika typer av leasing enligt IAS 17. Operationell leasing togs upp som en kostnad i resultaträkningen och förklarades kortfattat i noterna, skulden som ett operationellt leasingavtal medförde syntes därför inte i balansräkningen. Finansiella leasingavtal motsvarade istället ett köp som redovisades i balansräkningen som en tillfällig tillgång, där avskrivningar istället kostnadsfördes.

När det finns två alternativ att redovisa på kommer de flesta företag välja de mest fördelaktiga. Cornaggia, Franzen & Simin (2011) menar att operationella leasingavtal som används som finansiering med fast kostnad för amerikanska företag ökade med 745 % från år 1980–2007. Lindsey (2006) menar också att risken i att ha ett finansiellt leasingavtal kontra ett operationellt är lika stor, vilket argumenterar för att leasingavtalen ska redovisas på samma sätt. Även Marton et al. (2018) menar att leasingstandarderna varit ifrågasatt i årtal och att jämförbarheten varit bristande då avtalen inte redovisats på samma sätt.

Att IAS 17 redovisades på detta sätt skapade problem för intressenter att jämföra företagens finansiella rapporter och nyckeltal. Utifrån kritiken som fanns mot IAS 17 beslutade IASB att IAS 17 skulle bytas ut. Den slutgiltiga standarden IFRS 16 fastställdes i januari 2016 som framförallt ska tillämpas av leasingtagaren (Fito, Moya & Orgaz, 2013)

2.2 IFRS 16

IASB har under en längre tid diskuterat behovet av den nya standarden IFRS 16. Efter implementering av IFRS 16 kommer det att bli en stor skillnad vid redovisningen av leasingavtalen. Företag som tidigare redovisade stora operationella leasingavtal i sina resultatrapporter kommer att påverkas mest. Menar att i vissa branscher kommer effekterna synas mer än andra av den nya standarden, där retail, hotell och transport är branscher som kommer beröras avsevärt. I IFRS 16 finns det undantag där leasingavtal kortare än 1 år samt leasingavtal av mindre värde inte behöver redovisas enligt (IFRS, 2016).

Syftet med den nya standarden är att leasetagare och leasegivare förser de finansiella rapporterna med relevant information. Att IFRS 16 implementerades var ett arbete som länge pågått för att göra den finansiella informationen i bolagens rapporter mer korrekt återgiven. IFRS (2016) menar att övergången till IFRS 16 kommer att öka transparensen i företagens finansiella rapporter. Implementering innebär som tidigare nämnts att företagen även måste kapitalisera sina tidigare operationella leasingavtal. Enligt IFRS (2016) är det i första hand leasetagaren som kommer att påverkas mest av den nya standarden eftersom leasegivarens redovisningsregler är oförändrade.

Vid redovisning enligt IFRS 16 kommer företag behöva uppskatta tillgångens nyttjandeperiod för att kunna beräkna hur stor tillgången faktiskt är. Leasingobjektet tas sedan upp som en nyttjandetillgång och en finansiell skuld i balansräkningen hos bolaget, därefter ska tillgången skrivas av över nyttjandeperioden. IFRS 16 förväntas öka de leasade tillgångarna och därmed också de finansiella skulderna i balansräkningen (IFRS, 2016).

2.3 IFRS 16 effekter på nyckeltal

Forskningen inom redovisningen har pågått under flera decennier. De flesta väletablerade studierna gjorda sedan innan (Imhoff et al. 1991; Moralez-Diaz & Zamora-Ramirez, 2018) har använt sig av metoder för att kapitalisera de operationella leasingkostnaderna för att få en bild av hur IFRS 16 förväntas påverka olika nyckeltal. Att nyckeltal och finansiella rapporterna får effekter har utgångspunkten i att operationella leasingavtal kapitaliseras. Leasingkostnaden kommer tas bort från EBITDA och även från det fria kassaflödet, som vidare gör att bolagets rörelsevärde ökar. Därigenom kommer nyckeltalet EBITDA att öka. Resultat före skatt kommer dessvärre inte att påverkas av att man tar bort kostnaden för operationella leasingavtal i resultaträkningen, då det tillkommer avskrivning för leasingavtalen och räntor för leasade tillgångar i resultaträkningen (IFRS, 2016).

Balansnyckeltalet skuldsättningsgrad förväntas öka i samband med att finansiella skulder ökar och eget kapital minskar. Att detta nyckeltalet ökar anses negativt då det blir svårare för företag att beviljas nya lån av banker i och med att den finansiella risken växer. Det kan särskilt slå hårt mot företag vid lågkonjunkturer om skuldsättningsgraden stiger.

Lönsamhetsnyckeltal likt räntabilitet på totalt kapital, ROA, anses dessvärre inte vara helt självklar i vilken riktning påverkan sker enligt IFRS (2016). Då effekten beror på om leasingavtalen förändras i samband med att skulderna och EBIT ökar. IFRS (2016) menar att dessa lönsamhetsnyckeltal är starkt beroende av egenskaper i leasingportföljen, men att de finns risker för negativ påverkan. Hur stor den påverkan blir har också att göra med om det är en leasingintensiv bransch eller inte.

Ett flertal studier har tittat på effekterna förändringen i finansiella rapporterna ger på nyckeltal. Kapitaliseringen av leasingkostnader har visat sig ha olika effekter beroende på bransch men också beroende på nationalitet. Enligt Wong & Joshi (2015) är anledningen till denna variation ekonomiska skillnader, politik och olika redovisningsseder. Branswijck & Longueville (2011) konstaterade i sin studie att bolag i Nederländerna hade större påverkan än bolag i Belgien, där god redovisningssed kunde ligga bakom det hela. Redan i början av 90-talet fann Imhoff et al. (1991) att operationella leasingavtal som låg utanför balansrapporten hade en viktig roll på lönsamhetsmått. Lönsamhetsmått ansågs påverkas i olika grad beroende på vilken bransch bolagen verkar i, där detaljhandeln, hotell och transport ansågs ha störst påverkan.

Beattie et al. (1998) undersökte 232 stycken företag på den engelska marknaden och kom fram till att skuldsättningsgraden kommer att öka och att ROA minskar. Bennett & Bradbury (2003) undersökte 38 stycken företag i Nya Zeeland, de konstaterade liknande nyckeltalseffekter. Branswijck et al. (2011) undersökte 66 stycken företag fördelat på Belgien och Nederländerna och såg även dom samma slutsatser på nyckeltalen. Fito et al. (2013) undersökte implementeringen av IFRS 16 på 52 stycken spanska företag och kom fram till samma effekter på nyckeltalen. De branscher som var markant mer påverkade var teknik, energi och detaljhandeln. Wong & Joshi (2015) gjorde en studie på 107 stycken australiensiska företag och kom fram till samma slutsats. Även Öztürk & Serçemeli (2016) som undersökte turkiska flygbolag visade liknande effekter som ovanstående författare där skuldsättningen ökat medan ROA istället minskat.

Däremot har andra tidigare studier pekat på andra slutsatser. Durocher (2008) som undersökte 100st kanadensiska företags nyckeltal kom fram till att skuldsättningsgraden men också ROA ökar. Fülbier, Silva & Pferdehirt (2008) undersökte 90 stycken tyska företag som visade liknande resultat. Även Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) undersökte 645 stycken

europiska företag och kom fram till samma slutsats. Tidigare studier har sammanfattningsvis funnit att skuldsättningsgraden och ROA är nyckeltal som är starkt påverkade av implementeringen, men att lönsamhetsnyckeltalet ROA varierar i effekt medan skuldsättningsgraden med all sannolikhet kommer att öka.

Nedan presenteras en sammanfattning av tidigare studier för att ge en överblick över vad som skiljer studierna åt.

Tabell 1 - Sammanfattning av tidigare studier

Författare	Diskonteringsränta	Förändring ROA	Förändring Skuldsättningsgrad	Förändring Skuldkvot	Förändring i Totala Tillgångar	Förändring i Totala Skulder
Beattie et al. (1998)	10%	-10,80 %	+48,7 %	+	+6 %	+39 %
Bennett & Brandbury (2003)	10%	-	+10,6 %	+	+8,8 %	+22,9 %
Durocher (2008)	Företagspecifik	+0,71 %	+4,2 %	+4,02 %	+5,6 %	+11,5 %
Fülbier et al. (2008)	Företagspecifik 4,5–7,7%	+0,1 %	+22 %	+	+8,5 %	+17,3 %
Branswijck et al. (2011)	10%	-4 %	+10,9 %	+	+3,0 %	+5,80 %
Fito et al. (2013)	Företagspecifik	-3,7 %	+23,48 %	+	+19%	+18,3%
Wong & Joshi (2015)	10%	-15,35 %	+31,69 %	+10,11 %	+3,63 %	+4,48 %
Öztürk & Serçemeli (2016)	10%	-34,4 %	+75,3 %	+16,9 %	+29,3 %	+52,2 %
Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018)	Företagspecifik	+3,07 %	+32,1 %	+9,3 %	+9,96%	+21,4 %

Variationer i författarnas slutsatser skiljer sig åt vilket kan ligga i linje med vilken diskonteringsränta som används vid beräkning av kapitaliseringen. Imhoff (1991) konstruktiva kapitaliseringsmetod har i grunden används i respektive studie, där författarna gjort olika antaganden. Att exempelvis Beattie et al. (1998) och Fülbier et al. (2008) resultat skiljer sig åt beror på diskonteringsräntan men också att tyska företag inte använder lika stor andel operationell leasing som brittiska företag. Ett flertal tidigare studier har använt en

diskonteringsränta på 10% (Beattie et al. 1998; Bennet & Bradbury, 2003; Branswijck et al. 2011; Wong & Joshi, 2015; Öztürk & Serçemeli, 2016). Medan andra använt en mer företagsspecifik ränta som är betydligt mindre än 10% likt (Durocher 2008; Fito et al. 2008; Fülbier et al. 2008). En företagsspecifik ränta är mer anpassad till respektive företag och bransch. Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) har i deras studie använt en ny modell för att beräkna diskonteringsräntan som de menar skulle vara mer anpassad till IFRS 16. En ränta som är mer anpassad till kreditrisken och mer företagsspecifik, jämfört med den 10% ränta som Imhoff et al. (1991) ursprungligen använt vid framställning av den konstruktiva kapitalisering modellen.

Skillnaden i resultaten på de tidigare gjorda studierna kan också bero på att författarna undersöker olika branscher och geografiska områden. Dessutom är tidigare studier gjorda med ett tidsspann från år 1998 till 2018 vilket också kan vara en orsak till att studierna skiljer sig åt. Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) menar att leasing har ökat avsevärt de senaste åren vilket gör att jämförelsen mellan åren kan vara skev då leasingen som finansieringsmetod är betydligt större idag än för 20 år sedan.

2.4 Hypotesformulering

Det som ämnas undersökas i första steget är huruvida IFRS 16 verkligen haft effekt utifrån utvalda balans och lönsamhetsnyckeltal. I samtliga tidigare studier har slutsatser dragits om att en signifikant påverkan kommer ske på finansiella nyckeltal (Beattie et al, 1998; Bennett & Bradbury, 2003; Branswijck et al, 2011; Durocher, 2008; Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018). Studierna menar att skuldsättningsgraden kommer att öka konsekvent. Beroende på vilken sektor som ett bolag verkar i så kommer olika stor påverkan påträffas. Tydligt är att detaljhandel, hotell och transport är branscher som starkt kommer att beröras av införandet av den nya standarden. Olika geografiska områden har enligt Branswijck et al. (2011) visat ge olika effekter på utfallet av IFRS 16. Nedan kommer hypoteser att ställas för att besvara vår frågeställning.

2.4.1 Hypotes för balansnyckeltal

Vi anser det fortsatt relevant att undersöka den verkliga effekten IFRS 16 har på utvalda nyckeltal och de finansiella rapporterna. Vidare uppstår frågan i vilken utsträckning de tidigare kapitaliseringarna av operationella leasingavtal stämt överens med verkligheten. De flesta studier som tidigare gjorts inom området pekar på att balansnyckeltalen skuldsättningsgrad och skuldkvot kommer att öka (Morales-Diaz & Zamora-Ramirez, 2018; Öztürk & Serçemeli, 2016). Tydligt är att tidigare studier pekat på att det föreligger skillnader i de finansiella rapporterna och nyckeltal före och efter införande av IFRS 16. Den troliga effekten på balansnyckeltalen är att skillnader kommer uppkomma. Utifrån tidigare studier och egna antaganden om hur balansräkningarna kommer svälla upp och hur den finansiella skulden kommer att öka, så förväntar vi oss att skuldsättningsgrad och skuldkvot kommer växa. Vi utgår dock ifrån att skuldsättningsgraden förväntas stiga mer än skuldkvoten, eftersom IFRS 16 inverkan på balansräkningen både ökar tillgångar och skulder. Vi tror därför att det kommer ske en större skillnad vad gäller skulder i relation till eget kapital än skulder till totala tillgångar.

H0: Det föreligger inga skillnader före och efter införandet av IFRS 16 på företagens skuldsättningsgrad och skuldkvot i de tre största ekonomierna i Europa och det finns inga likheter med tidigare studiers resultat

H1: Det föreligger skillnader före och efter införandet av IFRS 16 på företagens skuldsättningsgrad och skuldkvot i de tre största ekonomierna i Europa och det finns likheter med tidigare studiers resultat

2.4.2 Hypotes för lönsamhetsnyckeltal

I denna studie kommer vi även att undersöka hur lönsamhetsnyckeltalet räntabilitet på totalt kapital (ROA) påverkas av införandet av IFRS 16. Tidigare studier gjorda med kapitalisering av de operationella leasingavtalen är inte överens om hur nyckeltalet ROA påverkas. Ett flertal författare menar att ROA kommer att minska (Beattie et al, 1998; Bennet & Bradbury, 2003; Branswijck et al. 2011; Fito et al, 2013; Wong & Joshi, 2015; Öztürk & Serçemeli, 2016) medan ett antal andra författare dragit slutsatser om motsatt effekt (Durocher, 2008; Fülbier et al. 2008; Morales-Diaz & Zamora-Ramirez, 2018). IFRS (2016) menar att ROA påverkas av vilken bransch företaget verkar i. Antagandet om att företags balansräkningar

kommer att svälla och att de totala tillgångarna kommer bli större gör vi antagandet att räntabiliteten på totala tillgångar kommer minska. I denna studie anses alla branscher som undersöks vara leasingintensiva och utifrån detta förväntar vi oss att ROA kommer att minska i jämförelse mellan åren innan och efter införandet av IFRS 16.

H0: Det föreligger inga skillnader före och efter införandet av IFRS 16 på företagens räntabilitet på total kapital i de tre största ekonomierna i Europa och det finns inga likheter med tidigare studiers resultat

H1: Det föreligger skillnader före och efter införandet av IFRS 16 på företagens räntabilitet på total kapital i de tre största ekonomierna i Europa och det finns likheter med tidigare studiers resultat.

3. Metod

Denna studie utgår från ett kvantitativt synsätt där statistiska tester kommer tillämpas för att fastställa eventuella skillnader mellan grupperna. Hypoteserna som ställts upp är hypoteser som utvecklats utifrån tidigare litteratur inom ämnet IFRS 16 och operationell leasing.

Hypoteserna har prövats på data som hämtats från databasen Capital IQ, som är finansiell information om bolagen från respektive årsredovisning för år 2017 och 2019. Att år 2017 har använts istället för år 2018 är för att säkerställa att ingen eventuell justering av leasingkostnader har skett året innan, då vissa företag redan under år 2018 valt att anpassa sig till IFRS 16. Data som hämtats från Capital IQ har hämtats i Eurovaluta till historisk kurs på den aktuella balansdagen. Utifrån hämtade data har först manuella beräkningar gjorts i Excel och sedan har data används direkt i statistikprogrammet STATA.

3.1 Val av företag

Studien har avgränsats till noterade bolag i de tre största ekonomierna i Europa, det vill säga Tyskland, Frankrike och Storbritannien (Ekonomifakta, 2020). Noterade bolag har valts för att säkerställa att företagen följer och tillämpar IFRS-regelverk och därmed är påverkade av IFRS 16. Tidigare studier har undersökt effekterna på bolag runt om i Europa. Vi har istället valt att studera de tre största ekonomierna i Europa eftersom vi inte funnit några tidigare studier som granskat dessa ekonomier samt som tidigare nämnts att dessa ekonomier är de länder som är stora på leasingmarknaden. Vidare har vi valt att titta på branscher som anses förfoga över stora mängder leasingkontrakt. Moralez-Diaz & Zamora-Ramirez (2018) menar att Retailing, Transportation, Hotel, Restaurants and Leisure samt Commercial and Professional Services är branscher som befogar över stora mängder leasingkontrakt. Branscherna är hämtade direkt från databasen Capital IQ. Utifrån de kriterier som denna studien tar hänsyn till har ett ursprungligt urval på 511 stycken företag presenterats i denna studie.

Tabell 2 – Antal företag i respektive industri

Industribeskrivning	Företag	Procent
Commercials and Professional Services	185	36.2 %
Transportation	68	13.3 %
Hotel, Restaurants and Leisure	112	21.9 %
Retailing	146	28.6 %
Totalt	511	100 %

3.1.2 Bortfall

Utifrån det ursprungliga urvalet 511 stycken företag har urvalet reducerats utifrån från olika aspekter. Företag som inte givit ut sin årsredovisning för år 2019 har rensats bort från det totala urvalet, eftersom det är utifrån årsredovisningar och inte kvartalsrapporter vi gör vår studie. Vidare har urvalet reducerats ytterligare med företag som saknar jämförande data mellan åren 2017 och 2019. Urval efter bortfall presenteras i *Tabell 3*, urvalet i denna studie består således av 305 stycken företag.

Tabell 3 – Antal företag som är jämförbara mellan åren

	Företag
Börsnoterade bolag i de tre största ekonomierna i utvalda branscher	511
Ej tillgänglig årsredovisning 2019	-165
Otillräcklig information 2019	-20
Otillräcklig information 2017	-21
Urval	305

Tabell 4 - Industriefördelning efter bortfall av företag

Industribeskrivning	Företag	Procent
Commercials and Professional Services	98	32.1 %
Transportation	46	15.2 %
Hotel, Restaurants and Leisure	66	21.6 %
Retailing	95	31.1 %
Totalt	305	100 %

Efter att urvalet har reducerats till 305 stycken företag ser fördelning mellan industrierna ut enligt ovan. Retailing och Commercials and Professionals Services är något mer representerat i vårt urval än de två andra industrierna. Dock anser vi att urvalet är relativt jämnt fördelat och eftersom vi kollar på helheten och inte på enskilda branscher kan vi utifrån data göra bra generaliseringar av dessa leasingintensiva branscher.

3.2 Forskningsdesign

Tidigare studier på IFRS 16 effekter har utgått från olika metoder för att estimerar den operationella leasingkulden. Den konstruktiva kapitaliseringsmetoden av Imhoff et al. (1991) är en vanlig använd metod som bygger på diskontering av framtida minimileasingavgifter som redovisats i noterna i den finansiella rapporten. Där man vill undersöka hur operationella leasingavtal påverkar balansräkning om avtalen istället hade varit av finansiell karaktär. När vi genomför denna studie har årsredovisningar för år 2019 kommit ut och därav finns möjlighet att undersöka det verkliga utfallet utan att använda någon kapitaliseringsmetod. I denna studie utgår beräkningarna från åren 2017 respektive 2019 för att jämföra skillnader i nyckeltal.

Hypoteserna som är uppställda kommer att undersökas genom att jämföra medelvärde och median i varje nyckeltal och jämförbarhetsindex innan och efter införandet av IFRS 16. Vi kommer att använda parametriska tester och icke-parametriska tester. Barnes (1987) menar att nyckeltal inte är normalfördelade och därför kommer nyckeltalen undersökas genom ett icke-parametriskt test, i denna studie Wilcoxontester som är medianjämförelser. För jämförbarhetsindexen kommer istället parametriska t-tester utföras som är medelvärdesjämförelser. Wilcoxontesterna som görs i denna studie utgår från N oberoende observationspar. I denna studien testas fem olika nyckeltal. Testerna bygger på differensen mellan år 2017 och år 2019. För variablerna Var.Tillg och Var.Skuld utförs Wilcoxontesterna i skillnaden mot 0, detsamma gäller för testerna i jämförbarhetsindexen.

Studien kommer utgå från en signifikansnivå på 1 % och eftersom studien undersöker om IFRS 16 har någon effekt på nyckeltalen utförs ett dubbelsidigt hypotestest. När testerna har utförts på företagen har exkludering av extremvärden som signifikant har avvikit från resterande data skett genom att funktionen “winsorization” använts i STATA på en 95%-nivå. Detta innebär att de värden som är under 5:e respektive över 95:e percentilen av den

undersökta variabeln justerats till värdena i just dessa percentiler. Att vi i denna studie gör “winzoration” på en 95 % nivå är för att det fanns ett antal företag i urvalet som visade på extrema värden i jämförelse med resterande del av urvalet. Detta innebär att en “winzoration” på en 99 % nivå hade givit denna studie en något skev bild av vissa nyckeltal då enstaka värden hade kunnat påverka medianen och medelvärdet så att det inte blir representativt för hela urvalet.

3.2.1 Analyserade nyckeltal

För att studera IFRS 16 nya leasingstandards effekter på nyckeltal och för att jämföra mot tidigare studier gjorda utifrån kapitaliseringsmetoder (Durocher, 2018; Fito et al. 2013; Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Wong & Joshi, 2015) kommer följande fem nyckeltal undersökas. Dessa nyckeltal är: förändringen i totala tillgångar, förändringen i totala skulder, skuldsättningsgrad, skuldkvot och räntabilitet på totalt kapital. Nyckeltalen kommer först räknas ut för respektive år, det vill säga år 2017 och år 2019, för att på så vis se i vilken omfattning skillnader föreligger. Därefter kommer nyckeltalen analyseras utifrån ett jämföbarhetsindex där skillnaden för år 2017 och år 2019 undersöks.

Tabell 5 – Nyckeltalsberäkningar

Förändringen i Totala Tillgångar	$\text{Var. Tillg} = \frac{\text{Tillg. 2019}}{\text{Tillg. 2017}} - 1$
Förändringen i Totala Skulder	$\text{Var. Skuld} = \frac{\text{Skuld. 2019}}{\text{Skuld. 2017}} - 1$
Skuldsättningsgrad	$\text{Skuldgrad} = \frac{\text{Skulder}}{\text{Eget Kapital}}$
Skuldsättningsgrad Index	$\text{Skuldgrad. index} = \frac{\text{Skuldgrad. 2019} - \text{Skuldgrad. 2017}}{\text{Skuldgrad. 2019}}$
Skuldkvot	$\text{Skuldkvot} = \frac{\text{Skulder}}{\text{Tillgångar}}$
Skuldkvot Index	$\text{Skuldkvot. index} = \frac{\text{Skuldkvot. 2019} - \text{Skuldkvot. 2017}}{\text{Skuldkvot. 2017}}$
Räntabilitet Totalt Kapital (ROA)	$\text{Räntabilitet på Totalt Kapital (ROA)} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Tillgångar}}$
ROA Index	$\text{ROA. index} = \frac{\text{ROA. 2019} - \text{ROA. 2017}}{\text{ROA. 2017}}$

3.2.2 Balansnyckeltal

Balansnyckeltal används för att kunna analysera hur skulder och tillgångar påverkas av införandet av IFRS 16. Utifrån balansräkningen kollar vi på följande nyckeltal. Efter varje förklaring av nyckeltal finns nyckeltalens variabelnamn som har använts i våra modeller när statistiska test har genomförts.

3.2.3 Lönsamhetsnyckeltal

I denna studie kommer räntabilitet på totalt kapital undersökas (ROA). Detta nyckeltal undersöks för att analysera hur lönsamt företaget är och om det har förändrats efter införandet av den nya standarden. Nyckeltalet förklarar huruvida företagets ledning har lyckas förvalta

över företagets totala tillgångar. I tidigare studier har ROA beräknats på ett antal olika sätt. Exempelvis beräknar (Duke, Hsieh & Su, 2009; Mulford & Gram, 2007) ROA genom att nettointäkter dividerat med totala tillgångar. Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) väljer istället att beräkna ROA genom att ta nettointäkter minus räntekostnader efter skatt dividerat med totala tillgångar. Eftersom flertalet tidigare studier (Fito et al. 2013; Fülbier et al. 2008) väljer att använda EBIT dividerat med totala tillgångar väljer vi att använda samma metod.

3.3 Metodkritik

All information som vi använt i denna studie bygger på offentlig finansiell information hämtad från databasen S&P Capital IQ, utifrån det anser vi att om studien skulle genomföras igen skulle samma resultat påvisats. Det som ska kommenteras är att vissa företag har uteslutits i urvalet då finansiell information har saknats och således inte beaktats vid beräkningarna.

Det som vidare bör kommenteras är att denna studie ämnar undersöka samt jämföra om nyckeltalen under år 2019 har påverkats till följd av det obligatoriska införandet av den nya standarden IFRS 16. I denna studie vill vi framförallt se om effekterna mot tidigare studiers resultat överensstämmer med det verkliga utfallet, vi kan dock inte dra några slutsatser om nyckeltalen från 2019 års rapporter helt och hållet beror på IFRS 16, men vi gör antaganden huruvida de tidigare studierna verkligen bedömt effekten av IFRS 16 rätt och att IFRS 16 bör ha en stor effekt på den förändring som skett i balansrapporterna.

4. Presentation av resultat och analys

Medelvärde, median, standardavvikelse, minimum och maximum presenteras nedan i *Tabell 6* över alla nyckeltal som enligt metoden ska analyseras i denna studie. Samtliga 305 bolag i leasingintensiva branscher och geografiska områden har studerats gemensamt ihop. Alla medelvärden är redovisade tillsammans med den statistiska signifikansen för varje nyckeltal före och efter införandet av IFRS 16. Som tidigare nämnts har Wilcoxon tester utförts genom medianjämförelser för nyckeltalen eftersom de inte är normalfördelade och t-tester genom medelvärdesjämförelser för att få ett jämförbarhetsindex då de är normalfördelade (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018). För variablerna Var.Tillg och Var.Skuld utförs Wilcoxontesterna med en statistisk signifikans med differensen mot 0 för att se vilken skillnad det har blivit för skulder och tillgångar i bolagen. Wilcoxontesten har också genomförts på nyckeltalen skuldkvot, skuldsättningsgrad och ROA för att sedan utföra t-tester på indexen för respektive variabel.

Tabell 6 - Deskriptiv statistik

<i>Variabler</i>	<i>N</i>	<i>Medelvärde</i>	<i>Wilcoxon</i>	<i>T-test</i>	<i>Median</i>	<i>Standardavvikelse</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>
<i>Var.Tillg</i>	305	.2932801	10.804*** (0.0000)		.17331	.4552918	-.2743799	1.615235
<i>Var.Skuld</i>	305	.3816245	10.145*** (0.0000)		.1956857	.6256128	-.4131633	2.242956
<i>Skuldkvot.2017</i>	305	.5595722	-3.424*** (0.0006)		.629412	.2064125	.0066038	.9704552
<i>Skuldkvot.2019</i>	305	.5833116			.608655	.0112138	.0064815	.955898
<i>Skuldkvot.index</i>	305	.08011734		1.67* (0.0956)	.0188748	3.624697	-.3151127	.7064223
<i>Skuldgrad.2017</i>	305	1.939495	-3.554*** (0.0004)		1.289757	1.734858	.2379747	6.853135
<i>Skuldgrad.2019</i>	305	2.080414			1.55529	1.766534	.2414092	7.317708
<i>Skuldgrad.index</i>	305	.2769398		6.59*** (0.0000)	.0638204	.7331394	-.6832094	2.253398
<i>ROA.2017</i>	305	.0571619	4.763*** (0.0000)		.0599129	.1336685	-.8051948	.4587156
<i>ROA.2019</i>	305	.0360974			.052549	.1880573	-2.283298	.5480984
<i>ROA.index</i>	305	-.266422		-5.76***	-.162595	.80758	-2.582884	1.324891

* = Signifikant på 0.1

** = Signifikant på 0.05

*** = Signifikant på 0.01

4.1 Utvalda nyckeltal

Det som kan utläsas från *Tabell 6* är att år 2019 har skulder och tillgångar ökat i företagens balansräkningar. Den totala ökningen av tillgångar är 29,3 % högre (medelvärde i Var.Tillg) och den totala ökningen i skulder är 38,2 % högre (medelvärde i Var.Skuld). Att skillnaden är större i ökningen av totala skulder än totala tillgångar kan bero på att tillgångarna varit större sedan tidigare och att det därför blivit en större effekt i skulderna. Det kan också visa på att det funnits en koppling till att företag undanhållit sina skulder genom att redovisa leasingavtalen som operationella. Resultatet ovan stämmer väl överens med samtliga tidigare studier som visat att IFRS 16 effekter kommer öka skulder och tillgångar. Dock visar denna studie något högre siffror än de flesta andra studier som kapitaliserat effekten av IFRS 16 påverkan på tillgångar och skulder. Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) kapitalisering av operationella leasingavtal gav en ökning i tillgångar med 9,96 % och 21,4 % i skulder. Durocher (2008) som utförde sin studie på kanadensiska företag såg en ökning av tillgångar på 5,6 % och 11,5 % i skulder. Fito et al. (2013) visade på en ökning med 19 % i tillgångar och 18,3 % i skulder. Wong & Joshi (2015) som gjorde sin undersökning på australiensiska företag förutsåg en ökning av tillgångarna med 3,54 % och 7,01 % i skulder.

Att vi ser skillnader i relation till andra författare gällande den procentuella ökningen av tillgångar och skulder kan bero på att denna studie undersöker leasingintensiva företag som anses förfoga över stora operationella leasingavtal sedan innan. Öztürk & Serçemeli (2016) studie ligger närmast i linje med denna studiens resultat och även dom har undersökt en leasingintensiv bransch. Flertalet tidigare studier undersöker företag i alla branscher och ett fåtal undersöker utvalda branscher, vilket kommer påverka variationen i resultaten. Resultatet i denna studie bör ta i beaktande att andra faktorer än enbart IFRS 16 standard kan vara orsak till förändringen i både tillgångar och skulder. Denna studie bygger inte heller på någon kapitaliseringsmodell som de flesta tidigare studier har använt för att förutsäga utfallet.

Vidare utläses det från *Tabell 6* att skuldsättningsgraden (Skuldgrad.index) ökat med 27,7 % (medelvärde i Skuldgrad.index). Detta skulle kunna vara en effekt av kapitaliseringen av operationella leasingavtalen. Detta nyckeltal är både högre och lägre än tidigare studier gjorda. Beattie et al. (1998) beräknade utifrån sin studie en skuldsättningsgrad på 48,7 %, även Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) visade en högre skuldsättningsgrad 32,1 %, detta trots att denna studie undersöker företag som antas vara leasingintensiva och inte alla branscher. Detta resultat är än mer överraskande om man istället jämför studierna gjorda av

Öztürk & Serçemeli (2016) som förväntar sig en ökning av skuldsättningsgraden med 75.3 %. Den höga förändring på resultatet som Öztürk & Serçemeli (2016) estimerar tror vi beror på att de utgår från turkiska flygbolag som är en leasingintensiv bransch. Likt tidigare diskussioner ligger skillnaderna i vilken bransch, ekonomi eller med vilken metod som studierna utförs. Vi som skriver denna studie vill dock sätta ett frågetecken på hur vissa studier som simulerat det framtida resultatet kan ha fått sådana stora effekter på skuldsättningsgrad exempelvis (Beattie et al. 2006; Öztürk & Serçemeli, 2016). Det kan troligtvis bara förklaras genom de valda kapitaliseringsmodellerna.

Skuldkvot (Skuldkvot.index) är mindre påverkad än vad skuldsättningsgraden är, vilket vi hade förväntat oss. Detta beror troligtvis på att både tillgångar och skulder ökat vid införandet av den nya redovisningsstandarden. Det ska dock återigen påpekas att de kan vara andra variabler i denna undersökning som kan vara orsaken till att vi får detta resultatet. Detta nyckeltal ökade endast med 8 % vilket skulle kunna vara effekten av det obligatoriska införandet av leasingstandarden, eftersom den ökar både tillgångar och skulder i balansräkningen, tidigare studier visar liknande resultat. Wong & Joshi (2015) såg en ökning med 10.11 % i skuldsättningsgraden och även Morales-Díaz & Zamora-Ramírez (2018) visade en ökning med 9.3 %. Utifrån dessa resultat kan vi utläsa att tidigare studier där exempelvis (Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Wong & Joshi, 2015) som kapitaliserat resultatet visat en relativt bra bild av verkligheten.

När nyckeltalet ROA analyseras kan vi i denna studie utläsa att nyckeltalet minskat med -26.7 % (medelvärde på variabeln ROA.index). Detta är ett resultat i linje med studierna gjorda av Wong & Joshi (2015) och Öztürk & Serçemeli (2016) som i sina studier fick ett resultat på -15.35 % respektive -34.4 %. Att resultatet i denna studie liknar deras studier kan bero på att de också undersökt leasingintensiva branscher. Öztürk & Serçemeli (2016) gör sin studie på flygbolag vilket anses vara en leasingintensiv bransch, vilket förklarar utfallet av deras höga påverkan på nyckeltalet ROA. Wong & Joshi (2015) gör däremot sin studie på flera olika branscher vilket gör det intressant att de får en sådan hög skillnad på nyckeltalet ROA.

Sammantaget med utgångspunkten i att det inte finns några faktorer förutom IFRS 16 som påverkat bolagens balansräkningar, så visar resultatet i *Tabell 6* att tillgångar och skulder har fått en tydlig ökning efter införandet. Gemensamt för denna studie kopplat till tidigare forskning är att det finns en stark påverkan till att balansräkningen och utvalda finansiella

nyckeltal har förändrats. Vi ser gemensamma samband till att tillgångar, skulder samt skuldsättningsgraden ökar. Det antyder att tidigare redovisningsstandarden IAS 17 kan ha haft fördelar för företag som valt att lägga leasingen som operationell och därmed utanför balansräkningen. Nyckeltalet ROA har tidigare visat på olika slutsatser där den antingen stigit eller minskat, vilket IFRS (2016) menar beror på egenskaper i leasingportföljen. Det som skiljer samtliga tidigare studier åt är att dom undersöker olika branscher, geografiska områden och antal bolag. Gemensamt har samtliga författare använt Imhoff et al. (1991) kapitaliseringsmodell för att beräkna den operationella leasingsskulden, men däremot skiljer sig deras val gällande vilken diskonteringsräntan som tillämpats vid beräkningen.

Att olika diskonteringsräntor har använts gör givetvis att jämförbarheten mellan studierna blir sämre som också orsakar att slutsatserna skiljer sig något. Jämför vi denna studie som inte använt någon diskonteringsränta för att beräkna den operationella leasingsskulden då vi har de verkliga utfallet, så ser vi att ROA påverkats negativt. Ser man till vilken diskonteringsränta som valts att användas i samtliga tidigare studier så kan man se ett samband mellan de studier som använt en diskonteringsränta på 10% (Beattie et al. 2006; Bennett & Bradbury, 2003; Branswijck & Longueville, 2011; Wong & Joshi, 2015; Öztürk & Serçemeli, 2016) som således visat likt denna studie att ROA påverkats negativt. De studier som använt en annan ränta har visat positiva resultat för nyckeltalet ROA förutom Fito et al. (2013) som ändå fått negativt resultat. Det går dock inte att dra några kopplingar till att en 10% diskonteringsränta skulle innebära att ROA påverkats positivt jämfört med om en längre diskonteringsränta har använts, då det finns andra faktorer som kan påverkat utfallet.

4.2 Wilcoxontest och T-test

Alla medelvärden visas tillsammans med deras statistiska signifikans i *Tabell 6*. För Wilcoxontestet visas en rangsumma och p-värde för respektive nyckeltal. Ett p-värde med signifikansnivå över 1% (0,01) skall accepteras. Det går att utläsa ovan att p-värdet för respektive nyckeltal är under 1%, vilket visar att det finns statistisk signifikans att det föreligger skillnader före och efter införandet av IFRS 16 i bolagens finansiella rapporter.

När det gäller t-testet har vi tagit ställning utifrån en signifikansnivå på 95% vilket innebär ett kritiskt värde på 1,96 alternativt -1,96. Resultatet i *Tabell 6* visar ett t-värde för indexen hos skuldkvot, skuldsättningsgrad och ROA. Variabeln Skuldkvot.index visar ett t-värde på 1,67

vilket innebär att den inte kommer förkastas, medan Skuldgrad.index på 6,59 och ROA.index på -5,76 kommer förkastas. Även här finns statistisk signifikans att skillnader föreligger före och efter IFRS 16 när det gäller indexet för skuldsättningsgrad och index för ROA.

Sammanfattningsvis indikerar resultaten på att vi kan förkasta vår nollhypotes om att det inte föreligger skillnader före och efter införandet av IFRS 16 på företagens skuldsättningsgrad och ROA i de tre största ekonomierna i Europa och att det inte finns likheter med tidigare studier. Dock kan vi inte med säkerhet säga att variabeln Skuldkvot.index har förändrats i samma uträkning som de andra nyckeltalen efter IFRS 16.

5. Slutsatser

Syftet med denna studie är att undersöka och jämföra om utvalda nyckeltal har förändrats efter att IFRS 16 blivit obligatorisk på bolag som är noterade och som anses vara leasingintensiva i de tre största ekonomierna i Europa. Den här studien genomfördes efter att redovisningsstandarden IFRS 16 hade blivit obligatorisk och har således undersökt verkliga effekten av standarden. Förändringen i totala tillgångar, förändringen i totala skulder, skuldsättningsgrad, skuldkvot och ROA är de nyckeltal som beräknats före och efter införande av IFRS 16. Det som kan utifrån undersökningen av nyckeltalen är att hyrestagares balans och resultaträkningar kommer genomgå en förändring beroende på volymen operationella leasingavtal som företaget tidigare haft.

Denna studie bidrar med kunskap för analytiker, intressenter och praktiker att fastställa hur utvalda nyckeltal förändrats efter det obligatoriska införandet av IFRS 16. Studien undersöker bolag som anses vara leasingintensiva i de tre största ekonomierna i Europa. Studien vill också bidra med vetskap om tidigare kapitaliseringsmodeller som ovan nämnda studier använt har varit funktionella för att få en bild av IFRS 16 effekt på företagens finansiella nyckeltal.

Studier gjorda av (Durocher, 2008; Fito et al. 2013; Morales-Díaz & Zamora-Ramírez, 2018; Wong & Joshi, 2015) har använt Imhoff et al. (1991) reviderade kapitaliseringsmodell för att uppskatta IFRS 16 effekter på finansiella nyckeltal där diskonteringsränta, bransch och geografiskt område skiljt studierna åt. Deras slutsatser har visat att leasingintensiva bolag löper störst risk att påverkas av den nya standarden, vilket stämmer väl in på denna studiens resultat. Kapitaliseringsmodellerna som forskare använt sig utav har därför visat sig fungera väl i förhållande till det verkliga utfallet. Trots att det ibland finns relativt stora skillnaderna i resultatet pekar studierna i majoriteten åt samma håll och de allra största skillnaderna anser vi bero på studiernas tillvägagångsätt.

Förutsatt att det inte finns andra faktorer än IFRS 16 som ligger bakom den markanta ökningen av tillgångar och skulder i bolagens balansräkningar, kan vi i den här studien förkasta vår nollhypotes. Vi kan dra slutsatsen att det finns en signifikant skillnad före och efter införandet av IFRS 16 där vi funnit att leasingintensiva bolag i Frankrike, Tyskland och Storbritannien kommer visa förändrade nyckeltal. Störst effekt syns på skuldsättningsgraden som kommer öka samtidigt som ROA minskar i samband med att skulder och tillgångar

växer. Detta kan vara en förklaring till att den tidigare standarden IAS 17 möjliggjort valmöjligheten för leasingintensiva bolag att upprätthålla lägre skulder med hjälp av att redovisa leasingavtalen som operationella leasingavtal.

Sammanfattningsvis relaterat till studiens frågeställning om hur nyckeltalen förändrats utifrån 2019 årsredovisningar till följd av det obligatoriska införandet av IFRS 16 och hur det verkliga resultatet skiljer sig mot tidigare studier. Resultatet i denna studie visar att nyckeltalen beräknade efter det obligatoriska införandet av IFRS 16 har förändrats i majoriteten av nyckeltalen. Studien visar också att det föreligger vissa skillnader i resultatet mot det tidigare kapitaliseringsmetoderna men att dessa troligt beror på vilken ekonomi och bransch som studien har utförts på.

5.1 Förslag till vidare forskning

Begränsningen i denna studie är att vi ej har kunnat utläsa att effekterna på nyckeltalen endast beror på IFRS 16. Dessutom har vi endast tillgång till årsredovisningen för år 2019. Därför skulle de vara fortsatt intressant att undersöka nyckeltalen för att utesluta andra effekter som kan påverka nyckeltalen. Dessutom hade det varit av intresse att undersöka årsredovisningarna för år 2020 och vidare då IFRS 16 varit obligatorisk några år, för att se hur bolagen ställer sig till redovisningen framöver och om effekten skiljer sig över tid.

Denna studie är en ex-post studie av IFRS 16 effekter på utvalde nyckeltal hos leasingintensiva företag i de tre största ekonomierna. Då vi funnit att skuldsättningsgraden markant kommer växa medför det att företag kommer betraktas som mer skuldsatta efter implementeringen jämfört med innan. Därför vore det av intresse att undersöka hur leasingen har förändrats i olika branscher och följaktligen om leasingavtal minskat något.

6. Litteraturförteckning

- Balans. (2016). FAR. Hämtat från https://www-faronline.se.ezproxy.ub.gu.se/dokument/balans/2016/balans_nr_04_2016/balans_2016_n04_a0012/?q=en%20st%C3%B6rre%20f%C3%B6r%C3%A4ndring%20%C3%A4n%20%C3%B6verg%C3%A5ngen%20till%20IFRS
- Beattie, V., Goodacre, A., & Thomson, S. (2006). International lease-accounting reform and economic consequences: The views of U.K. users and preparers. *International Journal of Accounting, Vol.41(1)*.
- Bennett, B., & Bradbury, M. (2003). Capitalizing Non-cancelable Operating Leases. *Journal of International Financial Management and Accounting, Vol.14(2)*.
- Branswijck, D., & Longueville, S. (2011). The financial impact of the proposed amendments to IAS 17: Evidence from Belgium and the Netherlands. *Accounting and Management Information Systems, Vol.10(2)*.
- Cornaggia, K., Franzen, L., & Simin, T. T. (2011). Manipulating the balance sheet? Implications of off-balance-sheet lease financing. *SSRN Electronic Journal*.
- Duke, J. C., Hsieh, S. J., & Su, Y. (2009). Operating and synthetic leases: Exploiting financial benefits in the post-Enron era. *Advances in Accounting, Vol.25(1)*.
- Durocher, S. (2008). Canadian evidence on the constructive capitalisation of operating leases. *Accounting Perspectives, Vol.7(3)*.
- Ekonomifakta. (den 20 03 2020). *Ekonomifakta*. Hämtat från <https://www.ekonomifakta.se/fakta/ekonomi/tillvaxt/bnp---internationellt/> April 2020
- Fülbier, R., Silva, J., & Pferdehirt, M. (2008). Impact of Lease Capitalization on Financial Ratios of Listed German Companies. *Schmalenbach Business Review, Vol.60(2)*.
- FAR. (2018). IFRS-volymer 2018. Stockholm.

- Fito, M. A., Moya, S., & Orgaz, N. (2013). Considering the effects of operating lease capitalisation on key financial ratios. *Spanish Journal of Finance and Accounting*, Vol.159.
- Giner, B., & Pardo, F. (2018). The Value Relevance of Operating Lease Liabilities: Economic Effects of IFRS 16. *Australian Accounting Review*, Vol.28(87).
- Hoogervorst, H. (den 22 Mars 2016). *Shining the Light on Leases*. Hämtat från IFAC: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/supporting-international-standards/discussion/shining-light-leases>
- IFRS. (2016). *IFRS*. Hämtat från IFRS 16 - Leases. IFRS, Effects Analysis: <https://www.ifrs.org/-/media/project/leases/ifrs/published-documents/ifrs16-effectsanalysis.pdf> April 2020
- Imhoff, E., Lipe, R., & Wright, D. (1991). Operating Leases: Impact of Constructive Capitalization. *Accounting Horizons*, Vol.5(1).
- KPMG. (den 19 februari 2016). Hämtat från <https://home.kpmg/se/sv/home/nyheter-rapporter/2016/02/se-news-ifrs16-leases.html>
- Leaseurope. (2016). *Leaseurope - Annual Survey 2016*. Hämtat från <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202016.pdf> Maj 2020
- Lindsey, B. (2006). A value relevance examination of the current leasing standards. *University of North Carolina at Chapel Hill*.
- Marton, J., Pettersson, A., & Lundqvist, P. (2018). *IFRS: I Teori och Praktik*. Stockholm: Sanoma Utbildning AB.
- Morales-Díaz, J., & Zamora-Ramírez, C. (2018). The Impact of IFRS 16 on Key Financial Ratios: A New Methodological Approach. *Accounting in Europe*, Vol.15(1).
- Mulford, C., & Gram, M. (2007). The effects of lease capitalization on various financial measures: An analysis of the retail industry. *Journal of Applied Research in Accounting and Finance*, Vol.2(2).
- Reither, C. L. (1998). What are the best and the worst accounting standards? *Accounting Horizons*, Vol.12(3).
- Taylor, J. (2011). *The history of leasing*. Hämtat från http://fbibusiness.com/history_of_leasing.htm April 2020

- Wong, K., & Joshi, M. (2015). The Impact of Lease Capitalisation on Financial Statements and Key Ratios: Evidence from Australia. *Australasian Accounting Business & Finance Journal*, Vol.9(3).
- Öztürk, M., & Serçemeli, M. (2016). A Case Study on an Airline Company in Turkey. *Business and Economics Research Journal*.